

# HPV (ပိတ်မှိတ်ပိတ်ခွါ ကွဲကိတ်ဟ်)

# ကသံဉ်ဒီသဒါ

## တၢ်မနုၤလၢနကြးသ့ဉ်ညါသ့ဉ်တဖၣ်လဲဉ်

### 1 ပိတ်မှိတ်ပိတ်ခွါကွဲကိတ်ဟ်(တၢ်ဟ်)မ့ၢ်HPV မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲဉ်?

ပိတ်မှိတ်ပိတ်ခွါကွဲကိတ်ဟ်(virus)မ့ၢ်တၢ်ဆါဟ်တမံလၢအဘၣ်ကူ ဘၣ်ကဲညါန့ၣ်သးဖဲတၢ်မံယုာ်အခါဖဲကီၢ်အမဲရကၢအံၤလီၤ.

ပိတ်မှိတ်ပိတ်ခွါကွဲကိတ်ဟ်(virus)အိၣ်ဖဲ(၄၀)ကလုာ်လီၤ.ပုၤအဂၢၤ(၂၀)က ကွဲကိတ်ဟ်အမဲရကၢကီၢ်ပုၤအံၤဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ကဲဒီးတၢ်ဆါအံၤဒီးကိး နံဉ်ဒီးပုၤအဂၢၤ(၆.၂)ကကွဲကိတ်ဟ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဆါအံၤလီၤ.ပိတ်မှိတ်ပိတ်ခွါကွဲ ကိတ်ဟ်(virus)တၢ်ဘၣ်ကူဘၣ်ကဲလိာ်သးသ့ဖဲပိတ်မှိတ်ပိတ် ခွါမံလိာ်သးအခါလီၤ.

အါတက့ၢ်(HPV)အတၢ်ဘၣ်ကူဘၣ်ကဲတဖၣ်အတၢ်ပနီၣ်တအိၣ်ဖျါ ထီၣ်ဘၣ်ဒီးလီၤမၢ်ကွဲဒ်အတၢ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်(HPV)မ့ၢ်တၢ်အရူဒိၣ် တမံလၢအဒုးကဲထီၣ်ဘၣ်ခဲစၢၣ်လၢပိတ်မှိတ်အလီၤခိၣ်လီၤ.ကိးနံဉ်ဒီး လၢအမဲရကၢကီၢ်ပုၤပိတ်မှိတ်အဂၢၤ(၁၀၀၀၀)ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ခဲစၢၣ်တၢ်ဆါလၢ အလီၤခိၣ်ထီၣ်ဒီးလၢအကျါသဲဖဲဒ်အဂၢၤ(၃၇၀၀)ဂၢၤလီၤ.မ့ၢ်စ့ကိး တၢ်ဂ့ၢ်ဖးဒိၣ်ခံမံတမံလၢအဒုးကဲထီၣ်ခဲစၢၣ်တၢ်သံလၢပိတ်မှိတ်ကျါလၢ ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘၣ်လီၤ.

ပိတ်မှိတ်ပိတ်ခွါကွဲကိတ်ဟ်ယုာ်(HPV)ဘၣ်ထွဲလိာ်သးစ့ကိးသးဒီးခဲ စၢၣ်လၢအဆဲးအစ့လၢအကဲထီၣ်ညါန့ၣ်သးတဘျုးမံလၢပိတ်ခွါဒီး ပိတ်မှိတ်ခံခိလီၤလီၤ.(HPV)ဒုးအိၣ်ထီၣ်စ့ကိးတၢ်ညါကျါကိၣ်လိာ်ဒ် ထုအသိးလၢပုၤကညိတၢ်ကသါကျါလီၤ.

ပိတ်မှိတ်ပိတ်ခွါလၢအသးကတၢ်ဆၣ်အကျါ(၅၀%)ဒီးန့ၣ်ဘၣ်(HPV)တၢ် ဆါအံၤတဘျီတဘျီလၢအတၢ်အိၣ်မုပုၤလီၤ.

တၢ်ကူစါယါဘျါလၢ(HPV)တၢ်ဘၣ်ကူဘၣ်ကဲအဂီၢ်တအိၣ်ဘၣ်.ဘၣ် ဆၣ်တၢ်အိၣ်သးလၢဟဲကဲထီၣ်တဖၣ်တၢ်ယါဘျါအီၤသ့လီၤ.

### 2 ကသံဉ်ဒီသဒါ(HPV)ဘၣ်မနုၤပဘၣ်ဆဲးက သံဉ်ဒီသဒါတၢ်ဆါဟ်အံၤလဲဉ်?

ကသံဉ်ဒီသဒါ(HPV)အံၤမ့ၢ်ကသံဉ်ဒီးသဒါတၢ်ဆါဟ်လၢအဟ် ဘၣ်တၢ်မံသး(တၢ်ဟ်လၢအသံ)လၢအဒီသဒါ(HPV)မိၢ်ပုၤဖးဒိၣ် (၄)မံလီၤ.

အကျါ(၂)ကလုာ်အဒုးကဲထီၣ်အလီၤခိၣ်ထီၣ်ခဲစၢၣ်(၇၀%)ဒီးအ ဂၢၤကလုာ်ဒုးကဲထီၣ်ထုမုတမ့ၢ်တၢ်ညါကျါကိၣ်လိာ်လၢပိတ်မှိတ်ပိတ်ခွါ ကွဲကိတ်ဟ်လီၤ.ကသံဉ်ဒီသဒါတၢ်ဆါဟ်(HPV)အံၤဒီသဒါအါဒ်တၢ် တက့ၢ်လၢထုမုတမ့ၢ်တၢ်ညါကျါကိၣ်လိာ်လၢပိတ်မှိတ်ပိတ်ခွါကွဲကိတ်ဟ်လီၤ.ဒီး အါဘျီစ့ကိးလၢတၢ်အလီၤခိၣ်ထီၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ခဲစၢၣ်စ့ကိးလီၤ.

တၢ်ဒီသဒါလၢအဟဲကဲထီၣ်အသးလၢကသံဉ်ဒီသဒါတၢ်ဆါဟ်(HPV) အံၤတုၢ်စ့ကိးဖးယံာ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်ပိတ်မှိတ်လၢအဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါ တၢ်ဆါဟ်တဖၣ်လိာ်ဘၣ်ဒ်လၢကမၤကွဲအလီၤခိၣ်ထီၣ်ခဲစၢၣ်မ့ၢ်လၢ ကသံဉ်ဒီသဒါတၢ်ဆါဟ်အံၤတဒီသဒါ(HPV)ကိးကလုာ်ဒီးလၢအဒုး ကဲထီၣ်အလီၤခိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆါခဲစၢၣ်ဘၣ်.

### 3 မတၢ်တဖၣ်လၢအကြးဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါတၢ် ဆါဟ်(HPV)ဒီးအခါဖဲလဲဉ်?

တၢ်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါတၢ်ဆါဟ်အံၤအဆၢကတီၢ်ဒ်ဖဲအသိး

ပိတ်မှိတ်ဖိလၢအသးပုၤထီၣ်(၁၁-၁၂)နံဉ်တဖၣ်အဆၢကတီၢ်ဂုၤဝဲလၢ ကြးဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါတၢ်ဆါဟ်(HPV)လီၤ.ဖိၣ်သ့ဉ်ပိတ်မှိတ်ဖိလၢအ သးအိၣ်(၉)နံဉ်စ့ကိးကသံဉ်သရၣ်ကဟ့ၣ်လီၤ(ဆဲးအီၤ)ကသံဉ်အံၤ သ့စ့ကိးလီၤ.

ဘၣ်မနုၤအယံာ်ကသံဉ်သရၣ်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါတၢ်ဆါဟ်(HPV)အံၤ လၢပိတ်မှိတ်ဖိလၢအသးအိၣ်ဒ်ဖဲထဲန့ၣ်တဖၣ်လဲဉ်?

တၢ်အရူဒိၣ်မးလၢပိတ်မှိတ်ဖိသ့ဉ်ဖိအံၤအသိးလၢကဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါ တၢ်ဆါဟ်(HPV)အံၤတချုးလၢအတၢ်မံယုာ်အခိၣ်ထီၣ်ထံးကတၢ်တဘျီ အဂီၢ်မ့ၢ်လၢပိတ်မှိတ်ဖိတဖၣ်တဘၣ်စ့ကိးသးဒီးပိတ်မှိတ်ပိတ်ခွါကွဲကိတ်ဟ် နီတဘျီဘၣ်လီၤ.လၢပိတ်မှိတ်ဖိတဖၣ်အံၤအဂီၢ်ကသံဉ်ဒီသဒါတၢ်ဆါ ဟ်အံၤဒီသဒါအီၤလၢတၢ်ဆါလၢအဟဲကဲထီၣ်သးလၢ(HPV)လီၤ.

တမံဂုၤတပုၤဂုၤပိတ်မှိတ်ဖိသ့ဉ်မ့ၢ်ဂုၤပိတ်မှိတ်ဖးဒိၣ်မ့ၢ်ဂုၤလၢအဒီးန့ၣ်ဘၣ် လံတၢ်ဆါဟ်(HPV)တကလုာ်လုာ်န့ၣ်ကသံဉ်ဒီသဒါတၢ်ဆါဟ်အံၤဒီ သဒါအီၤလၢတၢ်ဆါဟ်အကလုာ်လၢအဘၣ်တုၢ်လံအီၤတန့ၢ်ဘၣ်လီၤ.

တၢ်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါအဆၢကတီၢ်တလၢကွဲၣ်

ကသံဉ်ဒီသဒါတၢ်ဆါဟ်အံၤဂုၤစ့ကိးလၢတတၢ်ကဆဲးအီၤလၢပိတ်မှိတ်ဖိ သ့ဉ်အသးအိၣ်(၁၃-၂၆)နံဉ်တဖၣ်လၢအတဆဲးဘၣ်ဒ်ဘၣ်ကသံဉ်ဒီ တဖၣ်တၢ်ဆါအံၤဖဲအဲသ့ဉ်အသးစ့ကိးအါအခါလီၤ.

(HPV) ကသံဉ်ဒီသဒါတၢ်ဆါဟ်အံၤတၢ်ဆဲးအီၤဒ်အဂီၢ်ကကျါသၢ ဘီလီၤ.

- (၁)အခိၣ်ထံးကတၢ်တဘျီ-ခဲအံၤ
  - (၂)ခဲဘျီတဘျီ-တၢ်ဆဲးကသံဉ်အခိၣ်ထံးတဘျီဝဲခဲလၢပုၤထီၣ်
  - (၃)သၢဘျီတဘျီ-တၢ်ဆဲးကသံဉ်ခိၣ်ထံးတဘျီဝဲ(၆)လၢပုၤထီၣ်
- ကသံဉ်အဂၢၤကိးတဘျီတၢ်တဖၣ်ပနီၣ်အီၤဘၣ်.

ကသံဉ်ဒီသဒါတၢ်ဆါဟ်(HPV)အံၤဘၣ်တၢ်ဆဲးအီၤတဘျီယီဒီးက သံဉ်ဒီသဒါအဂၢၤသ့စ့ကိးလီၤ.

4

**ပိတ်မှိတ်ဖိသည့်ပိတ်မှိတ်ဖိဖိတနီတကြားဆဲကသံ  
ဒီသအတိဆါယာ(HPV)ဘဉ်မှတမုါကြားခီးဝဲ**

- ပျာတဂလ်လ်လ်လ်အအိဉ်ဒီးတဘဉ်ယိဉ်လီယုလ်အတဘဉ်လိဉ်သးဒီကသံတဲဟဲကဲထီဉ်လ်ကိဉ်မံဉ်(yeast)ကသံတဲမံမံလ်အပဉ်ယုဉ်လ်(HPV)ကသံဒီသအတိဆါယာမှတမုါဒီးကသံဒီတအတိဆါယာ(HPV)ဖဲအဆဲးဝဲအခိဉ်ထံးတဘဉ်တကြားဆဲးကသံဒီသအတိဆါယာ(HPV)အံးဘဉ်.ဝဲဘဉ်ကသံဒီသရဉ်လ်ပျာအဆဲးကသံဒီဝဲအံးန့ဉ်ဒီးန့ဉ်ဘဉ်တဘဉ်လိဉ်ဒီးကသံဒီဘဉ်.
- ပိတ်မှိတ်လ်အအတဖဉ်တကြားဆဲးကသံဒီဒီးသအတိဆါယာအံးဘဉ်ကသံဒီသအတိဆါယာ(HPV)အံးပျါလ်အတဟုဉ်တဲကိတဲခဲလ်မိလ်အအဒီးဖိသည့်လ်အတအိဉ်ဖျဉ်ထီဉ်ဒဲဘဉ်လီ.ဘဉ်ဆဉ်တဲယုမလ်သုဉ်ညါဒဲဒဲအဖဲမုါလီ.တဲဆဲးကသံဒီသအတိဆါယာ(HPV)အံးဖဲန့ဉ်အခါတမုါတဲဂုါလ်တဲကဟ်အီမလီမဟးဂီကွဉ်တဲအထီဉ်ဘဉ်ပိတ်မှိတ်လ်အဒူးအီန့ဉ်ဖိသည့်တဖဉ်ဆဲးကသံဒီအံးပျါဒီးတဲကိတဲခဲစုဉ်ကီးလီ.

ပိတ်မှိတ်ဂလ်လ်လ်လ်အသုဉ်ညါလီအသးဖဲအဆဲးကသံဒီအံးအခါအအထီဉ်တဲလံန့ဉ်ဘဉ်တဲဟုဉ်ဂံဟုဉ်ဘါအီလ်ကကီးတဲဒီးသအတိဆါယာ(HPV)ဖဲတဲအထီဉ်တဲမုါနီဉ်မုါမုါ(၈၀၀-၉၈၆-၈၉၉၉)လီ.

တဲကစီဉ်လ်တဲမုါနီဉ်မုါမုါအီကမမမပျါလ်အမိအတဖဉ်ကစံးဆဲ(ကတဲပျါ)တဲလ်ကဟဲကဲထီဉ်ဒီးကသံဒီသအတိဆါယာလီ.

- ပျာလ်အဆိးကတဆဲးတကုါဖဲတဲကဆဲးအီကသံဒီအခါဆဲးကသံဒီသအတိဆါယာအီသုဒဲလီ.ပျာလ်အဆိးကတဒီဘဉ်တဆဲးဘဉ်ဒီးနးနးကလဲဉ်တဖဉ်ကြားခီးဝဲတဲတဲဆါဘျါမးဆဲးကသံဒီသုလီ.

5

**ကသံဒီသအတိဆါယာ(HPV)အတဘဉ်  
ယိဉ်လီယုတဖဉ်မုါမနုလဲဉ်?**

ကသံဒီသအတိဆါယာ(HPV)အံးတဖျါလီကဲလ်အဒူးအိဉ်ထီဉ်တဘဉ်ဒီဘဉ်ထံးအဂုအဂဘဉ်

တဲမံဂုတပျာဂုကသံဒီသအတိဆါယာအံးကသံဒီကသီအဂုလ်သးဒူးကဲထီဉ်တဲဂုါတဲကွါဒီဉ်မုါသုဒဲတဲတဘဉ်လိဉ်ဒီးကသံဒီတဲဟဲကဲထီဉ်ဒီဉ်မုါတဖဉ်လီ.တဲဘဉ်ယိဉ်လီယုဒီးကသံဒီသအတိဆါယာတဲလ်လ်လ်လ်အဒူးအိဉ်ထီဉ်တဲဘဉ်ဒီဘဉ်ထံးဒီဉ်မုါမှတမုါတဲသံအိဉ်ဝဲစုဒီဉ်မးလီ.

တဲဂုါတဲကွါဆဲးဆဲးတဖဉ်လ်အဟဲကဲထီဉ်သးဒီးကသံဒီသအတိဆါယာ(HPV) အိဉ်ဝဲအါမးစုါကီးလီ.

- တဲဆါဖဲကသံဒီဘဉ်တဲဆဲးအလီ(ပျာအဂု၁၀ကျါ၈၈)
- တဲဘဉ်ထီဉ်ဂီဒီးတဲဟဲညးထီဉ်ဖဲကသံဒီဆဲးသးအလီ(ပျာအဂု၁၀ကျါ၁၈)
- တဲလီကိဉ်ဘဉ်ခိဉ်ဘဉ်ဒး(၁၀၀ F)(ပျာအဂု၁၀ကျါ၁၈)
- တဲဟဲသးထီဉ်ဖဲထးဆဲးသးအလီ(ပျာအဂု၁၀ကျါ၁၈)
- တဲလီကိဉ်တဲဒီတဆဲးဘဉ်(၁၀ jF)ပျာအဂု၁၀ကျါ၁၈

တဲဆါအပနီဉ်တဖဉ်အအိဉ်ယံဉ်ဘဉ်ဒီးဟါမဲတဲကွဉ်

ဒဲအတဲဒဲလီ.

တဲတဘဉ်လိဉ်ဒီးကသံဒီတဲဟဲကဲထီဉ်သးလ်ကသံဒီသအတိဆါယာလ်အလီဘဉ်ယိဉ်သးသးသမုါအဂီအိဉ်ဝဲစုဒီဉ်မးလီ.တဲသုဉ်တဖဉ်မုါအိဉ်ထီဉ်ဒီးကဲထီဉ်အသးသုဝဲစုမံနဲဒီးဆုစုန့ဉ်ရဲဉ်အတီပျာဖဲတဲဆဲးကသံဒီသအတိဆါယာအလီခဲလီ.

ဒဲသီးဒီးကသံဒီသအတိဆါယာကိးမံးဒီးအသီးကသံဒီသအတိဆါယာ(HPV)အံးကဘဉ်တဲဆဲးကွါဖိဉ်ကဲအီလ်တဲကဲထီဉ်ခီန့ဉ်သးမှတမုါလ်တဲဂုါတဲကွါဒီဉ်မုါအဂီလီ.

6

**တဲမနုတဖဉ်လ်ကဘဉ်မအသးဖဲတဲဟဲကဲ  
ထီဉ်ဒီဉ်မုါဟဲအိဉ်ထီဉ်လဲဉ်?**

ယကဘဉ်ယုထံဉ်န့ဉ်တဲမနုလဲဉ်?

- နကဘဉ်ကွါယုထံဉ်န့ဉ်တဲအိဉ်သးလ်တဲကဲထီဉ်ညီန့ဉ်သးဒဲသီးတဲလီကိဉ်ဖးဒီးတဲဟဲသးလဲလိဉ်သးတဖဉ်လီ.တဲတဘဉ်လိဉ်ဒီးကသံဒီတဲဟဲကဲထီဉ်သးဒီဉ်မုါအတဲပနီဉ်တဖဉ်ပဉ်ယုဉ်ဒီးတဲကသါကိးကလုာ်သုဉ်ဖးသီဉ်ဒီဉ်မှတမုါကလုာ်သီဉ်ယွံးယွံးတဲလီကအိဉ်တဲမးညဉ်လီဝါတဲဂံးတဲဘါစဲတဲသးစံဉ်ခွဲဒီးတဲတယုတပျာလီ.

တဲမနုလ်ယကြားမအီလဲဉ်?

- ကီးကသံဒီသရဉ်မှတမုါလဲကီးပျာတဂုန့ဉ်ဆုကသံဒီသရဉ်အအိဉ်
- တဲဘဉ်ကသံဒီသရဉ်လ်တဲဘဉ်ဟဲကဲထီဉ်သးအန့အသီဒီးတဲဆဲကတီဖဲတဲဟဲကဲထီဉ်သးအခါဒီးကသံဒီတဲဆဲးအီအဆဲကတီ
- သံကွါနကသံဒီသရဉ်ကသံဒီသရဉ်မုါဖဲမှတမုါတဲအိဉ်ဆုဉ်အိဉ်ခွဲတဲမလီလ်နကမပျာပျာဘဉ်ယးဒီးကသံဒီသအလီတဲတဘဉ်လိဉ်ဘဉ်စးလ်အရုဒီဉ်တဖဉ်အလံဉ်ဟဲပျါလ်အိဉ်ဒီးအဂုါအကျါ(VEARS)ဖိဉ်(Form)လ်နကဟဲပျါထီဉ်အီတက့ါ.

မုါနကတီဟဲကုနတဲဟဲပျါခီဖျိ(VAERS)ဝဲးဘဲးလ်  
www.vaers.hhs.govမှတမုါနကီး-၈၀၀-၈၂၂-၇၉၆၇.  
VAERSတဟုဉ်နကသံဒီတဲဟဲကွဉ်ဟုဉ်ဖးဘဉ်.

7

**ယကမလီသုဉ်ညါအါထီဉ်ဘဉ်ဒဲလဲဉ်?**

- သံကွါနကသံဒီသရဉ်ဒီးကသံဒီသရဉ်မုါဖဲတက့ါ.အဝဲသုဉ်ကဟုဉ်နကသံဒီသအအါဖဲမှတမုါကဟုဉ်ကုဉ်နလ်တဲကစီဉ်အဂုါခိဉ်သုဉ်လ်အဟဲကဲထီဉ်သးတဖဉ်လီ.
- ကီးပျာဘဉ်မုါဘဉ်ဒါလ်ဆုဉ်ခွဲဝဲလီလ်လ်နတဲအိဉ်တဲဆိးအလီမှတမုါကိဉ်ရုဉ်ဆုဉ်ခွဲဝဲလီတက့ါ.
- ဆဲးကျိးတဲဟဲယးဒီးတဲဒီသအတိဆါယာလီဖးဒီး(CDC)တက့ါ.  
- ကီး: 1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO)  
- အိဉ်သကီးCDCဒီကလုာ်မုါကျါဝဲကွဉ်မှတမုါဖးယီဝဲးဘဲးလ်  
www.cdc.gov/vaccines



U.S. DEPARTMENT OF HEALTH & HUMAN SERVICES  
CENTERS FOR DISEASE CONTROL AND PREVENTION  
National Center for Immunization and Respiratory Disease



VACCINE INFORMATION STATEMENT  
HPV Vaccine (2/2/07) - Karen 42 U.S.C. § 300aa-26